

МАКЕДОНСКО СОНЦЕ

ЕКСКЛУЗИВЕН ФЕЛТОН

МАКЕДОНСКО ВЕКОВНО
ДУХОВНО ОПСТОЈУВАЊЕ

Подготвила: Милева ЛАЗОВА

Градењето на манастирската црква "Свети Архангел Михаил" во градот Берово почнало во 1815 година, а било завршено во 1818 година, кога бил одржан чинот на нејзиното осветување, на кој присуствувал и Јоаким Крчовски, македонскиот народен верски просветител.

Постои една легенда која зборува за нејзината изградба, како и за тешките услови под кои таа се одвивала. Според неа, старата црква "Свети Ѓорѓи" која се наоѓала во источниот дел на сегашно Берово, на почетокот на XIX век не можела да ги задоволи потребите на верниците. Поради тоа, беровчани решиле да изградат нова црква во близина на старата, во местото наречено Могила. За да се изгради нова

ПРВИОТ ЖЕНСКИ МАНАСТИР ВО БЕРОВО

ЛЕГЕНДАТА ЗА БЕРОВСКИОТ МАНАСТИР

КАМБАНАРИЈАТА НА
"СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ"

црква требало да се добие дозвола од валијата од Радовиш. За таа работа во Радовиш бил испратен беровскиот парохиски свештеник, поп Пецо, почитуван граѓанин, чие семејство броело пет ќерки: Цона, Митра, Марија, Ѓурѓа и Султана. Валијата го ислушал неговото барање и му дозволил да изгради црква, но под одредени услови: црквата требало да биде изградена за 40 дена, да биде ниско вкопана во земјата

за да не се гледа, и поп Пецо да му ја даде најмалата ќерка Султана за жена.

Иако условите биле многу тешки беровчани не се откажале од својата желба и сите сложено, заедно со жените и со децата, учествувале во градењето на црквата. Таа била изсидана и прекриена со камени плочи за 40 дена, а за да не биде забележана надворешниот ѕид бил премачкан со саѓи и вар.

Кога валијата од Радовиш, придру-

Иако условите биле многу тешки, беровчани не се откажале од својата желба и сите сложено, заедно со жените и со децата, учествувале во градењето на црквата. Таа била изсидана и прекриена со камени плочи за 40 дена.

трета Евгенија III, а четврта, во 1958 година, била прогласена игуменија Евлампија. Манастирот сè уште функционира.

Од историјата на манастирот е познато дека во конаците се одржувала наставата од првото келијно училиште, кое работело во периодот од 1818 до 1892 година и во кое учителствувал Јоаким Крчовски. Исто така, манастирот е поврзан и со познатото Разлошко востание, кренато од страна на Димитар Попгеоргиев, внук на поп Пецо. Во својот најголем подем, а тоа е во првата половина од XX век, манастирот броел и до шеесет монахињи, со развиена богата економија, богословско училиште, ткајачница.

Црквата со голем трем, изградена во архитектурен опус од XIX век, доминира во манастирскиот двор. Во полутемнината на нејзината внатрешност кандилата ги осветлуваат ликовите на светителите, насликани во карактеристичен стил, што отстапува од византиските канони. Од првобитниот иконостас зачувана е само една икона,

со претставата на Светиот пророк Ное, дело на иконописецот Георги Велјанов од Струмица, изработена во 1818 година. Од 1899 до 1920 година во манастирот работел и зографот Гаврил Атанасов-Беровец. Целивната икона "Успение на Богородица" е дело на зографот Григорие Пецанов од Струмица, изработена во 1878 година. Според архитектурата, манастирската црква посветена на Свети Архангел Михаил претставува трикорабна градба, чија убавина е истакната со посебната обработка на дрвените таваници, а особено на оној од централниот кораб и женскиот дел. Во внатрешноста на црквата се забележуваат црковен мебел и икони кои потекнуваат од XIX век.

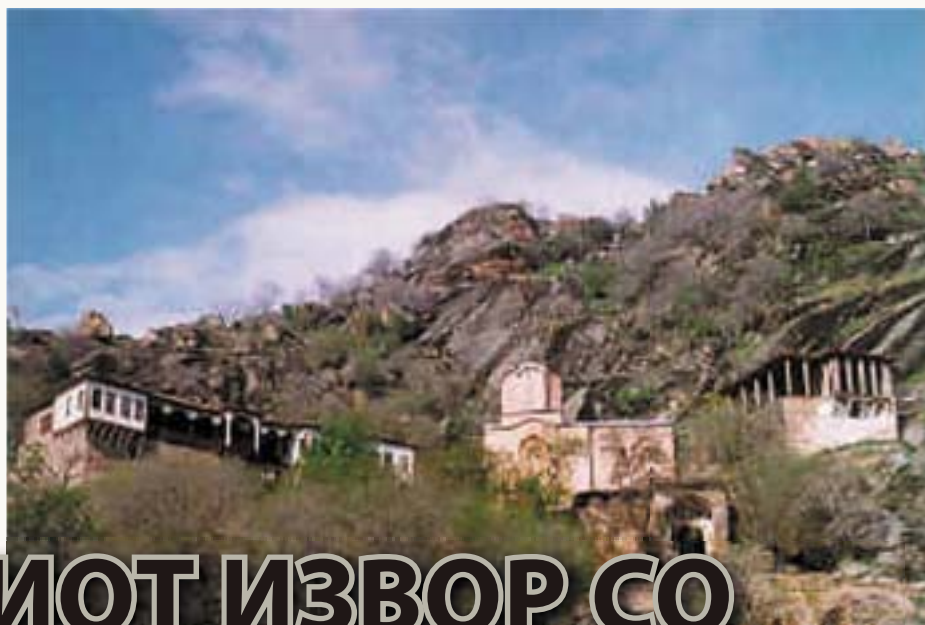
жуван со својата војска, дошол во Берово и видел дека црквата е изградена, и тоа издигната над земја, многу се налутил. Згора на тоа, кога не ја нашол Султана, која претходно побегнала во Кустендил, валијата наредил да го казнат поп Пецо. Попот ја издржал казната затвор од три години, а потоа продолжил да работи и да се грижи за црквата.

Дваесет до дваесет и пет години по изградбата на црквата биле поставени основите на женскиот манастир. Првите калуѓерки биле снаата и ќерката

на поп Ристо, зетот на поп Пецо за неговата најстара ќерка. Кога ја дознал одлуката на двете жени да се закалуѓерат, поп Ристо ги одвел во Рилскиот манастир, каде од игуменот добиле дозвола својот калуѓерски живот да го водат во двете соби покрај црквата "Свети Архангел Михаил". Така, двете калуѓерки, заедно со девојчето, малата ќерка на снаата Дона, го основале првиот женски манастир во Берово. Прва игуменија на манастирот била снаата на поп Ристо по име Евгенија I, втора била нејзината ќерка Евгенија II,

Сплотен и вгнезден во величествениот гранитен камен над прилепскиот Варош, манастирот "Свети Архангел" се вбројува меѓу најубавите и најзначајните културни споменици и религиозни центри во Македонија.

Манастирскиот комплекс се состои од црквата посветена на Свети Архангел и од манастирските конаци, изградени во XIX век од страна на прилепските еснафи, кои важат за пример

СВЕТИОТ ИЗВОР СО ЛЕКОВИТА ВОДА НА МАНАСТИРОТ ВО ВАРОШ

на убава стара градска архитектура. Во манастирскиот двор се наоѓа и светиот извор со лековита вода, посветен на Света Богородица. Како негов ден се празнува првиот петок по Велигденските празници.

Во манастирот, во неговиот двор и на тремот од црквата, откриени се

Во манастирот, во неговиот двор и на тремот од црквата откриени се траги од античко време.

Исто така, на северниот каменен монолитен столб од спомнатиот трем се забележува натпис испишан со кирилски букви.

НА КАМЕНИОТ МОНОЛИТЕН
СТОЛБ - КИРИЛСКИ БУКВИ

траги од античко време. Исто така, на северниот каменен монолитен столб од спомнатиот трем, се забележува натпис испишан со кирилски букви. Овој натпис, во кој се спомнува смртта на Андреа, потекнува од 996 година и е втор по старост пронајден натпис со кирилски букви. Најстариот е оној кој бил врежан на надгробната плоча на родителите на цар Самуил. Тој е откриен во Преспа, а потекнува од 993 година.

Црквата "Свети Архангел" е еднокорабна градба со полукружна апсида на исток и отворен трем со камбанарија на западната страна. Својот денешен изглед, во голема мера, таа го добила во 1861 година кога била обновена. Се претпоставува дека првичната црква била изградена во втората половина на XII век. За нејзиното подиг-

нување, како и за подоцнежните обновувања и доградби, постојат различни мислења и тези околу кои полемизира научната јавност.

Во внатрешноста на овој божји храм, во наосот, пронајдени се остатоци од фрески на кои биле претставени ликови на архијереји и остатоци од ѕид со фрески со насликани владетелски портрети. Се претпоставува дека тие, како и фрагментите од живописот од олтарната апсида и нишите од проскомидијата и факониконот, потекнуваат од XII век. Во западниот дел на црквата е откриен и портретот на нејзиниот ктитор, монахот Јован.

Меѓу народот кружи легендата дека манастирот го изградиле Крале Марко и неговиот татко Волкашин. За ова зборува и песната "Волкашин и Марко".

(крај)